

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid met name rond jeugd en gezondheid vormen het hart van het Programma Sociaal Domein. Basis van ons sociaal beleid is dat de inwoners een goede (start)positie krijgen om mee te doen. Alle mogelijkheden (eigen kracht) van inwoners en hun omgeving worden hierbij benut. Waar dat niet lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund.

Deze berap sluit volop aan bij de actualiteit van de grote opgaven in het sociaal domein. Denk hierbij aan opgaven als bestaanszekerheid (energie-armoede), opvang van ontheemden en continuïteit van zorg en ondersteuning van onze inwoners.

Beleidsmatig zijn de opgaven verwoord in onze nieuwe Integrale beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026 (IBN), welke in de Raad van 11 juli 2023 unaniem is vastgesteld. Deze nota vormt tevens de uitwerking van het collegeprogramma, waarin het scenario Economisch sterk met een sociaal kloppend hart is uitgewerkt. De IBN zal nader uitgewerkt gaan worden in de Maatschappelijke Agenda (MAG) samen met het veld. Ter ondersteuning hiervan zijn tijdelijke rijksmiddelen beschikbaar (SPUK GALA). Deze dragen bij aan preventief werken, wat wij belangrijk vinden!

In algemene zin loopt de uitvoering van het programma sociaal uit de begroting 2023 op koers. Plannen, zoals het integraal huisvestingsplan (IHP), aanpassing van verordening Wmo (ivm bezuiniging PGB) en SMI (sociaal medische indicatie), de invoering was en strijk-service en andere bezuinigingen (CJG, opvoeding/PGJ) zijn ingezet. Extra wordt geïnvesteerd op gezinswerk en POH-jeugd. Het dossier jongerenwerk bevindt zich in een fase waarin subsidie-aanvragen ingediend kunnen worden. Er zijn wat vertragingen in de uitvoering (o.a. Oranjeschool, maar het totale tijdspad staat nog),

Zorgen en verwachte kosteneffecten zijn er helaas ook. Zowel door het moeten gaan betalen van reële tarieven jeugd en Wmo (per 2023), nieuwe inkoop (doelgroepenvervoer) en CAO stijgingen, meer dan regulier (zoals bij Jeugdbescherming). Daarnaast is er zorg wegens zorg-aanbieders die melden dat ze in financiële problemen raken of zijn. De raad is hier apart over geïnformeerd. Naast oplossingen zoeken hiervoor, vergt dit ook veel personele inzet en inhuur (regionaal). Daarnaast blijven er veel open einden regelingen, en zien wij een onverwacht volume-effect bij de Wmo.

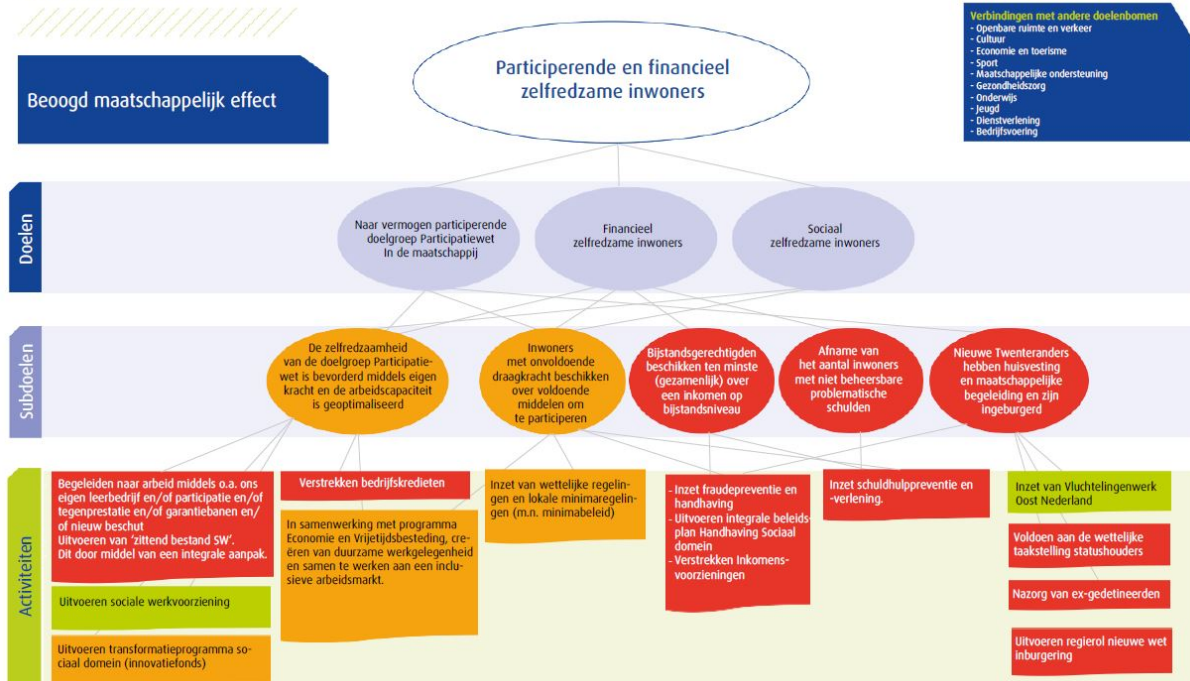
Tenslotte zijn er wachttijden regionaal, waar we in Twente op inzetten. De lokale wachttijden bij de toegang zijn inmiddels teruggedrongen door extra inzet en we werken nu aan een adequate basis hiervoor (zie ook kadernota 2024).

Voor een beschrijving van actuele ontwikkelingen verwijzen wij ook naar de Kadernota 2024, die meer in gaat zaken als hervormingsagenda jeugd, kind- en gezinsbescherming en lopende risico's én de recent verschenen Nieuwsbrief Sociaal Domein voorjaar 2023.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Sociale zaken | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding zijn dingen die meedoen in de samenleving mogelijk kan maken. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering en helpen hen naar werk.

Kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij een breder perspectief houden op meedoen in de maatschappij. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Doel: Sociaal zelfredzame inwoners

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Activiteiten

- **Verwerkt besluit: In samenwerking met programma Economie en Vrijtijdsbesteding, creëren van duurzame werkgelegenheid en samen te werken aan een inclusieve arbeidsmarkt.**

Omschrijving

Naar aanleiding van de integrale beleidsnota sociaal domein worden acties voor de inclusieve arbeidsmarkt verder vormgegeven.

De gemeente geeft als werkgever het goede voorbeeld om een inclusieve arbeidsmarkt te promoten. Zo heeft de gemeente onlangs het keurmerk prestatie ladder socialer ondernemen 30 + behaald. In 2023 ronden we ook de re-integratieverordening af waarbij nog meer de nadruk komt te liggen op inclusie én werken we aan een regionaal werkcentra waarbij inclusie ook één van de sporen is. De jaarlijkse voortgangsrapportage inclusieve arbeidsmarkt zal daarom gelijktijdig met de verordening gaan verschijnen dit najaar in plaats van medio dit jaar.

Subdoel: Inwoners met onvoldoende draagkracht beschikken over voldoende middelen om te participeren

Activiteiten

- **Minimabeleid**

Omschrijving

Wegens de hoge energieprijzen heeft de raad per 1 januari 2023 de Verordening tijdelijk vangnet energiekosten huishoudens gemeente Twenterand vastgesteld. Op basis van deze verordening kunnen huishoudens die in de financiële problemen zijn gekomen wegens de hoge energieprijzen en onvoldoende zijn geholpen met de andere maatregelen (waaronder energietoeslag, energieplafond, verhoging minimumloon, verhoging Toeslagen) een financiële bijdrage krijgen. Aanvragen kunnen gedaan worden tot 1 januari 2024. De raad heeft hiervoor € 250.000 vrijgemaakt.

Ondanks de ruime aandacht die we voor deze regeling gevraagd hebben, hebben we tot nu toe slechts één toekenning gehad. In veel gevallen blijken de problemen met behulp van het Meldpunt Geldzorgen opgelost te kunnen worden door een voorliggende voorziening aan te vragen, zoals bijvoorbeeld de energietoeslag. We mogen concluderen dat de inwoners die zich melden voor deze regeling op een andere manier geholpen kunnen worden. Daarmee zijn zowel de regeling als de werkzaamheden van het Meldpunt Geldzorgen een succes te noemen. Duidelijk is dat ondanks dat de koude maanden nog moeten komen de verwachting is dat we geld overhouden.

Om het financiële leed door de energiearmoede te ledigen keert de gemeente op verzoek van het Rijk vanaf het najaar (we zijn in afwachting van de noodzakelijke wetwijziging) weer een energietoeslag van € 1300 uit. In principe ontvangt iedereen die in 2022 de energietoeslag heeft ontvangen ambtshalve (zonder aanvraag te hoeven doen) de energietoeslag voor 2023 mits de omstandigheden van het huishouden niet zijn veranderd. Anderen die denken in aanmerking te komen voor de energietoeslag kunnen na de ambtshalve ronde een aanvraag doen. Voor de energietoeslag krijgen we via het gemeentefonds middelen van het Rijk. De verwachting is dat dit net als in 2022 dekkend is.

Tot slot krijgen we op basis van de meicirculaire in 2023 € 73.769 en € 59.016 extra voor armoedebestrijding. De middelen worden toegevoegd aan onze bestaande budgetten voor minimabeleid en zijn bedoeld voor vroegsignalering, bijzondere bijstand en intensivering van de schuldenaanpak.

Subdoel: Bijstandsgerechtigden beschikken ten minste (gezamenlijk) over een inkomen op bijstandsniveau

Activiteiten

- **Begeleiden naar arbeid middels o.a. ons eigen leerbedrijf en/of participatie en/of tegenprestatie en/of garantiebanen en/of nieuw beschut**

Omschrijving

Stand van zaken GR SOWECO:

De stand van zaken rond de liquidatie Soweco komt in een eindfase.

Momenteel zitten we in een Stand still periode. Deze loopt in het najaar af. De Vereffenaar is gehouden tot het opstellen van een rekening en verantwoording van het vereffende vermogen van de GR conform het bepaalde in artikel 23b lid 2 boek 2 Burgerlijk Wetboek waaruit de omvang en samenstelling van het overschot blijkt;

Het totale overschot voor alle deelnemende gemeenten in de GR bedraagt ruim €11 miljoen. Eventuele schuldeisers kunnen binnen twee maanden in verzet komen. Na deze termijn en wanneer er geen verzet is wordt het overschot uitgekeerd aan de deelnemers in de GR. De vereffening eindigt na uitkering van het overschot en hiermee zal de GR van rechtswege op houden te bestaan. Het aandeel van gemeente Twenterand komt neer op een bedrag van ongeveer €1,5 miljoen. Dit is vermeld in de jaarrekening.

De lokale uitvoering en integratie loopt volop. Uw raad is hierover geïnformeerd. Financieel blijven we binnen de begroting hiermee.

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Activiteiten

- **Voldoen aan wettelijke taakstelling statushouders c.a.**

Omschrijving

Opvang Oekraïne

Vanwege de oorlog in Oekraïne vraagt het Rijk de gemeenten om vluchtelingen op te vangen. De taakstelling voor Twenterand bedraagt 191 (5,3% van de Twentse opgave). Inmiddels is er in Twenterand sprake van diverse particuliere en gemeentelijke opvanglocaties. De rijksvergoeding dekt de kosten voor de realisatie- en exploitatiefase. Bij de realisatie van deze opgave worden alle omwonenden en stakeholders meegenomen. De insteek van ons college is om zichtbaar en aanspreekbaar te zijn met focus op een zo breed mogelijk draagvlak van de inwoners van onze gemeente. De huisvestingsvraag bestaat daarnaast nog uit minimaal 109 opvangplekken. Uw raad wordt geïnformeerd hoe hier invulling aan kan worden gegeven.

Om deze grote opgave in de begroting goed te laten landen is een begrotingswijziging nodig. In de meicirculaire zijn gelden beschikbaar gesteld voor leerlingenvervoer en taal. Deze gelden zullen worden toegevoegd aan de bestaande budgetten om hiermee de kosten te dekken.

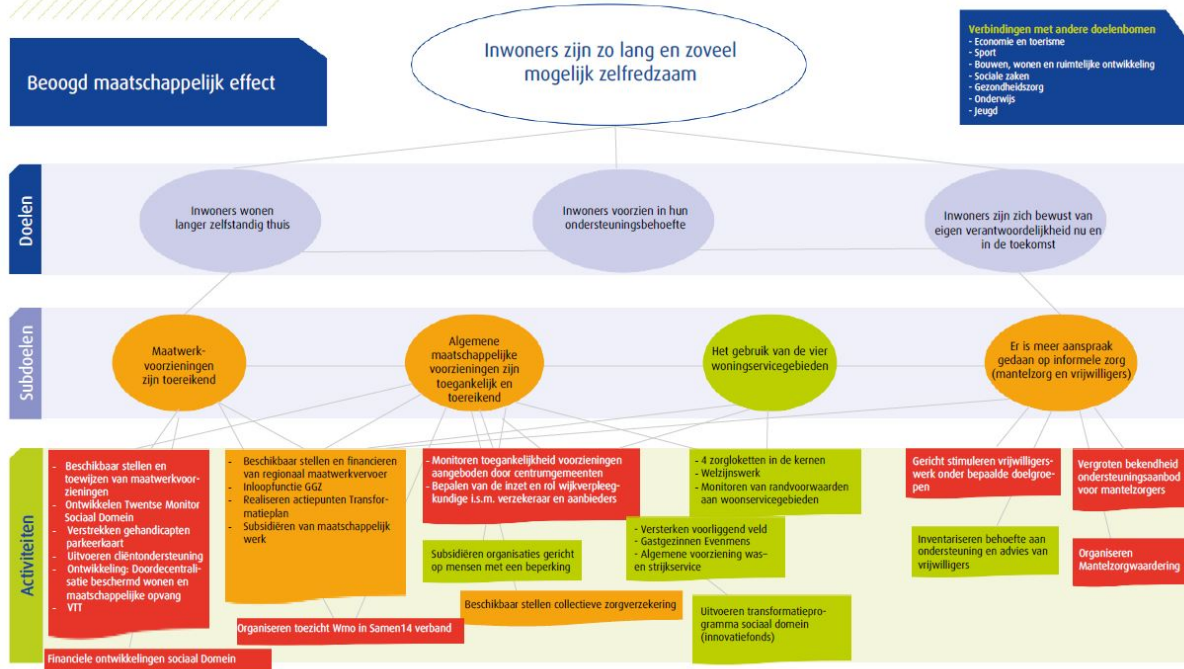
Huisvesting statushouders

Twenterand heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor het 1e half jaar. De uitvoering is budgetneutraal uitgevoerd. In de meicirculaire zijn gelden beschikbaar gesteld voor maatschappelijke begeleiding. Deze gelden zullen worden toegevoegd aan het bestaande budget om hiermee de kosten te dekken.

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zorgen voor goed ingerichte woonservicegebieden. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

- **Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein**

Omschrijving

Financiële ontwikkelingen sociaal domein

De voortgang binnen programma Sociaal loopt in het algemeen op schema. De inzet van onze lokale acties werpen vruchten af, zowel bij jeugd (POH, CEV) als Wmo: de was- en strijkservice. Wel zijn er de nodige ontwikkelingen met (toekomstige) impact op programma Sociaal. Te denken valt bijvoorbeeld aan de aanbestedingen op het gebied van Jeugd, Wmo en vervoer en de uitkomsten van het onderzoek naar reële tarieven voor Jeugd en Wmo. Tegelijkertijd wordt ook invulling gegeven aan diverse opgaven binnen het sociaal domein, zoals bijv. op het gebied van vluchtelingenopvang ontheemden Oekraïne, armoede (o.a. energietoeslag 2023) en het IHP. Inmiddels is er ook een nieuwe Integrale Beleidsnota Sociaal Domein vastgesteld als koers- en visiedocument voor het sociaal domein in de komende jaren. We blijven net als in de afgelopen jaren nu ook weer onverminderd inzetten op sturing in het sociaal domein. Om onze grip op het sociaal domein verder te verstevigen is een (intern) real time dashboard ontwikkeld voor Jeugd en Wmo. Dit dashboard bevat aantallen en kosten, wat helpt bij het eerder kunnen signaleren van trends en toekomstige volumeontwikkelingen. Daarnaast wordt door Kennispunt in samenwerking met Twenterand, Almelo, Enschede en Hengelo gewerkt aan het ontwikkelen van een voorspelmodel voor Jeugd en Wmo. Het model helpt bij het kunnen voorspellen van toekomstige volumes voor Jeugd en Wmo. Aan de hand daarvan kan vervolgens door ons worden geanticipeerd op deze ontwikkeling.

Dat de inspanningen gericht op transformatie en sturing vruchten afwerpen, wordt o.a. zichtbaar bij de was- en strijkservice. De was- en strijkservice is inmiddels een jaar operationeel, waarbij sinds de start een afname zichtbaar is van het aantal gebruikers met een maatwerkvoorziening voor wassen en strijken. Vanzelfsprekend blijven er wel gebruikers met een maatwerkvoorziening en wordt bij indiceren ook oog gehouden voor als dit noodzakelijk blijft, bijv. vanwege medische redenen. Tegenover de daling van het aantal maatwerkvoorzieningen staat een toename van het aantal gebruikers van de was- en strijkservice als algemene voorziening. Ook op het gebied van Wmo voorzieningen wordt sinds enige tijd gewerkt met een nieuwe verordening waardoor er kritischer kan worden gekeken aan de voorkant en wordt er ingezet op sterkere sturing op herversterking van hulpmiddelen in het depot i.p.v. nieuw aan te schaffen. Net als bij de was- en strijkservice vertaalt zich dit ook in financiële zin. Ook worden voorbereidingen getroffen m.b.t. het nieuw vormgeven van de toegang in het sociaal domein. Op het gebied van leerlingenvervoer wordt vanuit het bevorderen van eigen kracht en zelfstandigheid aanhoudend ingezet op persoonlijke vervoersplannen. Echter is er aan de andere kant bij leerlingenvervoer gedurende het schooljaar wel een toename van het aantal leerlingen met leerlingenvervoer zichtbaar. In brede zin worden wij in het sociaal domein ook geconfronteerd met indexaties die een financiële impact hebben en zorgen voor hogere kosten. Tevens lijken de huidige uitkomsten van de onderzoeken naar reële tarieven bij Jeugd en Wmo er ook op te duiden dat er in de toekomst sprake zal gaan zijn van een toename van kosten. Bij de diverse ontwikkelingen die binnen het sociaal domein spelen wordt hieronder nader stilgestaan.

Vervoer

In verband met het aflopen van de huidige aanbesteding van de diverse vormen van vervoer (leerlingenvervoer, OMD-jeugd en Wmo en regiotaxi) die wij binnen Twenterand kennen, is er samen met omliggende gemeenten (in hetzelfde vervoersperceel) voor de komende jaren een nieuwe aanbesteding opgestart. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze aanbesteding hebben er juridische procedures gelopen, waardoor het door te gunnen aanbieder niet haalbaar is om te starten op de oorspronkelijk voorziene startdatum. Als gevolg hiervan wordt er voor leerlingenvervoer, OMD (jeugd en Wmo) en regiotaxi gewerkt met een overgangsjaar (met 15% indexatie). Daarna zal de gegunde aanbieder het vervoer op zich gaan nemen en gelden de tarieven waarop de aanbesteding is gebaseerd. Het saldo voor leerlingenvervoer komt voor 2023 licht nadelig uit t.o.v. de begroting. Voor OMD vervoer heeft dit in 2023 de volgende effecten ten opzichte van de begroting; jeugdvervoer kent een nadelig saldo van € 60.000, Wmo komt nagenoeg gelijk uit met de begroting. Op dit moment is de verwachting dat de uitkomst van de aanbesteding voor leerlingenvervoer negatieve effecten en OMD structurele voordelige effecten zullen gaan hebben. Bij de begroting worden de financiële effecten voor de jaren 2024 en verder gepresenteerd.

Jeugd

Naar verwachting zullen op basis van de huidige inzichten de uitgaven voor jeugdzorg eind 2023 binnen de begroting blijven. Echter gaat het wel om een openeinderegeling en is voorzichtigheid geboden. Gedurende het jaar kunnen er uitgaven bijkomen die nu nog niet kunnen worden voorzien, bijvoorbeeld vanwege onvoorziene omstandigheden (denk bijvoorbeeld aan in te zetten zwaardere en

duurdere vormen van jeugdzorg i.v.m. acute crisis). Rondom jeugd spelen diverse zaken waarbij hieronder nader wordt stilgestaan.

Allereerst is per 1 januari 2022 het woonplaatsbeginsel in werking getreden. De doorwerking hiervan is nog altijd merkbaar. Zo is als gevolg hiervan sprake van een afname van het aantal jeugdigen met jeugdbescherming waarvoor Twenterand verantwoordelijk is; per saldo een voordeel van € 250.000 t.o.v. de begroting. Ook is er bij de Meicirculaire 2023 € 1,8 miljoen aan financiële middelen ontvangen vanuit de compensatieregeling 'Onderbreking financieringssystematiek voogdij en 18+'. In 2022 was hiervoor een aanvraag ingediend voor compensatie van de jaren 2021 en 2020.

Een andere ontwikkeling op het gebied van jeugd is het onderzoek rondom reële tarieven. We zijn wettelijk verplicht te toetsen of tarieven voldoen (zie de toelichting bij doelenboom jeugd). De verwachting is dat hogere tarieven als gevolg hiervan op basis van de huidige inzichten binnen de begroting 2023 kunnen worden opgevangen. Van andere effecten zoals genoemd bij de doelenboom jeugd (aanbieders in nood, sterke stijging van de tarieven JB-JR en de gevolgen van de afbouw van de jeugdzorgplus naar kleinschaligheid) is de omvang nog niet bekend en daarom zijn deze nog niet meegenomen.

Wmo

Naar verwachting zullen op basis van de huidige inzichten de uitgaven voor huishoudelijke ondersteuning eind 2023 binnen de begroting blijven; de verwachting is dat het saldo voor huishoudelijke ondersteuning ten opzichte van de begroting eind 2023 € 100.000 voordelig uit zal gaan komen. Ook hier geldt net als bij jeugdzorg dat het om een openeinderegeling gaat en dat voorzichtigheid geboden is, gedurende het jaar kunnen er uitgaven bijkomen die nu nog niet konden worden voorzien (bijvoorbeeld door nieuwe instroom). Met ingang van 1 juli 2022 is gestart met de was- en strijkservice als algemene voorziening. Per saldo is in 2023 bij de was-en strijkservice sprake van een voordelig saldo van € 100.000 ten opzichte van de taakstelling. Ook Wmo voorzieningen laten een voordelig saldo zien van circa € 200.000, dit heeft o.a. te maken met de komst van een nieuwe verordening, strakkere sturing op depotmanagement en het stimuleren van hergebruik van middelen in plaats van nieuwe aanschaf. Aan de andere kant is er net als bij Jeugd voor Wmo ook sprake van het onderzoek naar reële tarieven. Dit is als stelpost opgenomen. In verband met de volume toenames m.b.t. Wmo-Begeleiding wordt een nadelig saldo verwacht van € 900.000, daarom wordt voorgesteld dit bedrag bij te ramen voor Wmo.

Sociale Zaken

In algemene zin is de gunstige arbeidsmarkt nog steeds zichtbaar in het aantal uitkeringen; dit aantal blijft relatief laag. Wel is er sprake van een nadelig saldo i.v.m. een normverhoging voor uitkeringen (dit komt neer op circa €90,- per uitkering per maand), waar tegenover een voordeel staat op de BUIG; per saldo is de verwachting dat Algemene Bijstand eind 2023 op een klein voordelig saldo zal uitkomen.

Armoede blijft onze focus houden. Dat we hier voortdurend aandacht voor moeten blijven houden wordt onderstreept door het feit dat er een toename zichtbaar is in hogere uitgaven t.o.v. de begroting op het gebied van minima- en meedoenregelingen, voortkomend uit meer ontvangen aanvragen. Om de sterk stijgende kosten voor energie te kunnen opvangen, ontvangen gemeenten ook in 2023 financiële middelen voor het uitvoeren van de energietoeslag. Het resterend budget voor de energietoeslag van 2022, namelijk € 103.400, is via de jaarrekening 2022 beschikbaar gebleven binnen de Algemene Risico Reserve. Dit wordt financieel bij de jaarrekening 2023 afgetrokken. Om de energietoeslag 2023 uit te kunnen keren zijn we in afwachting van de noodzakelijke wetwijziging. Door de demissionaire status van het kabinet heeft deze wetwijziging vertraging opgelopen.

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn er ook vluchtelingen in Twenterand opgevangen. Mede met dank aan de vele inspanningen en inzet van partners en de Twenterandse samenleving. Vanaf begin 2023 t/m begin juli 2023 is er aan diverse kosten (denk bijv. aan uitgaven voor de aanschaf van meubilair, internetaansluitingen tot aan medische kosten) € 52.000 uitgegeven in het kader van Oekraïense vluchtelingen. Daarnaast wordt leefgeld verstrekt aan de Oekraïense vluchtelingen, waarmee kan worden voorzien in het levensonderhoud. Hiervoor is in totaal € 50.000 uitgegeven. Hierbij hebben we het hier enkel over de kosten die onder Bijzondere Bijstand worden geboekt en zijn de overige kosten hier buiten beschouwing gelaten.

Subdoel: Algemene maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend

Activiteiten

- **Algemene voorziening was- en strijkservice**

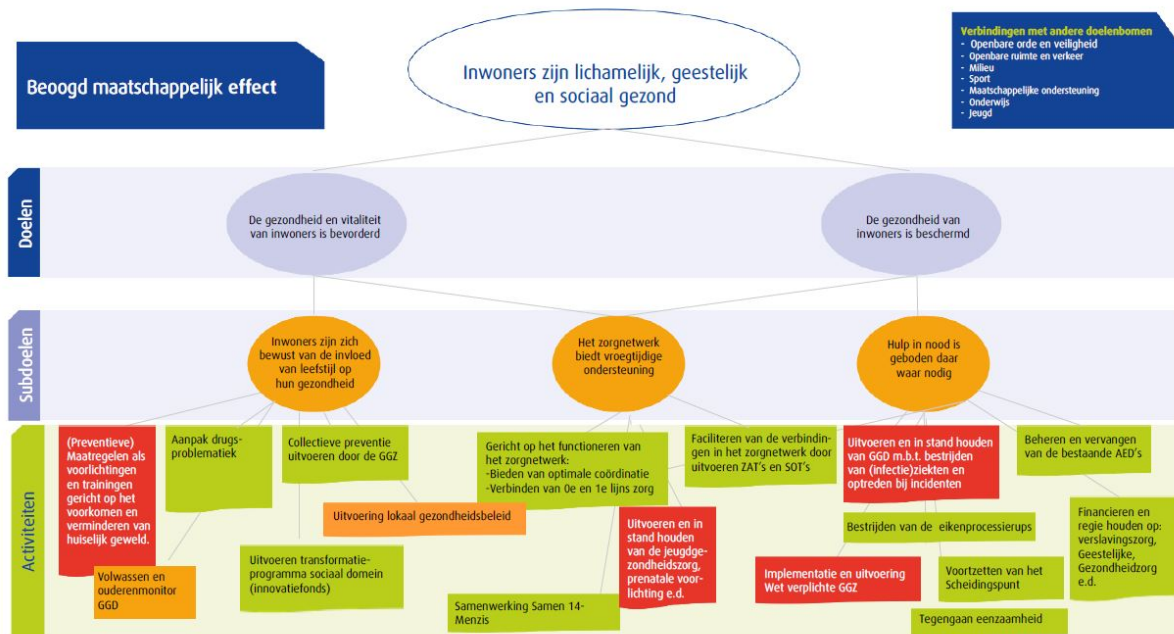
Omschrijving

De algemene voorziening was- en strijkservice bestaat ruim een jaar en het financiële effect van de voorziening is nu zichtbaar en tot onze tevredenheid wordt hierin succes geboekt. We zien een sterke afname in het aantal maatwerkvoorzieningen wassen en strijken. In 2022 waren dit er ruim 600 en nu zijn dit er ongeveer 180. Zo'n 30 inwoners maken gebruik van de algemene voorziening. De prognose laat zien dat de taakstelling voor wassen en strijken hiermee ruimschoots behaald wordt.

Doelenboom Gezondheidszorg

Doelenboom

Gezondheidszorg | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel: De gezondheid en vitaliteit van inwoners is bevorderd

Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid "het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven". Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderden en soms wel voorkomen worden. Inwoners die gezond en vitaal zijn kunnen daarnaast een grote bijdrage leveren aan de samenleving door bijvoorbeeld het uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Doel: De gezondheid van inwoners is beschermd

Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Er zijn meerdere bedreigingen die de gezondheid van mensen kunnen schaden. Door het organiseren van beschermingsmaatregelen probeert de gemeente dit te voorkomen. Gezondheidsbescherming is het geheel van activiteiten en maatregelen dat er toe bijdraagt dat mensen minder worden blootgesteld aan schadelijke omstandigheden.

Subdoel: Hulp in nood is geboden daar waar nodig

Activiteiten

- Tegengaan eenzaamheid

Omschrijving

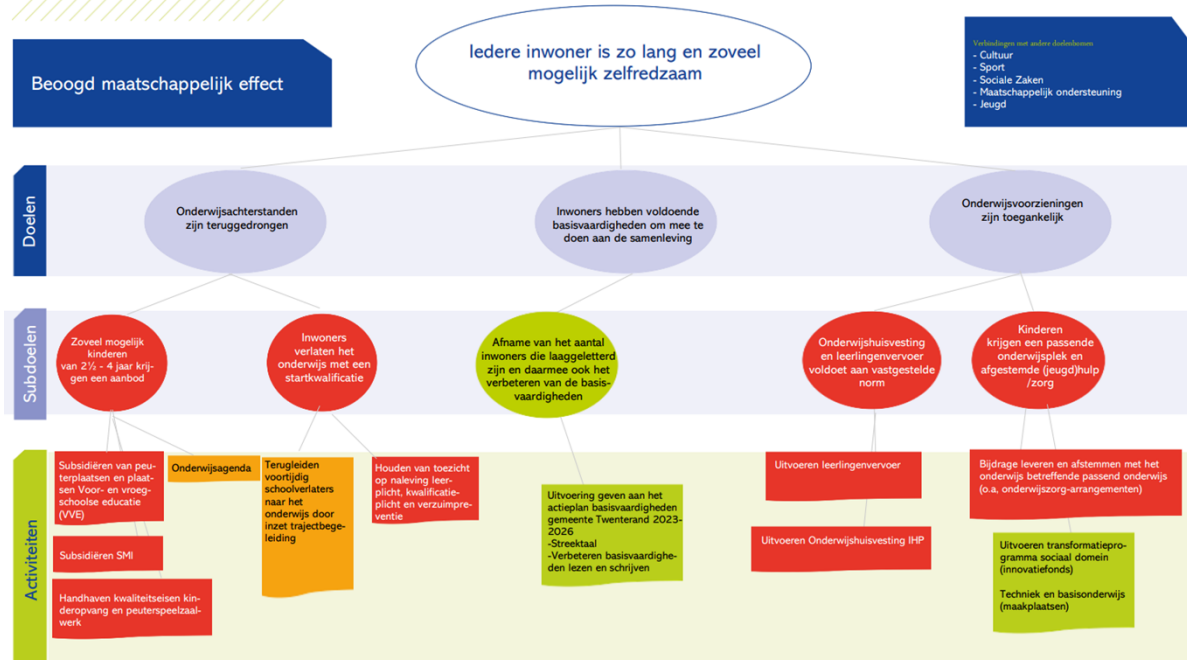
Eenzaamheid is zo'n belangrijk begrip dat het onderdeel is geworden van het reguliere werk van maatschappelijke organisaties. De koers is nu dat we uit willen breiden naar signalering vanuit de

sociale basis: we moeten omkijken naar elkaar en actief worden als we merken dat iemand eenzaam is of andere problemen heeft. Om dit te bereiken breiden we de lokale coalitie uit en kijken we naar manieren om deze signalen op een AVG-vriendelijke manier te verwerken. Een van de mogelijkheden is het signaalpunt, waarbij het ook mogelijk is om signalen over andere problemen bij inwoners op te vangen. Vanuit de GALA SPUK krijgen we hier middelen voor.

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Onderwijs | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Onderwijsachterstanden zijn teruggedrongen

Het doel van onderwijsachterstandenbeleid is in een vroegtijdig stadium achterstanden en problemen bij kinderen signaleren. Zo kan tijdig de juiste ondersteuning geboden worden en hebben kinderen op vervolgonderwijs een betere start. Tevens hoopt de gemeente met deze preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten.

Doel: Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om mee te doen aan de samenleving

Laaggeletterden zijn in mindere mate in staat gedrukte of geschreven, of digitaal beschikbare informatie te gebruiken en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. De gemeentelijke doelstelling is om te komen tot een vermindering van de laaggeletterdheid in Twenterand met als resultaat een grotere kans op geluk, gezondheid en groei van onze inwoners.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen en beleidsregels zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente dat er in specifieke gevallen extra ondersteuning beschikbaar is voor kinderen in aanvulling op een passende onderwijsplek, in lijn met passend/inclusief onderwijs.

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Activiteiten

- **Onderwijshuisvesting en IHP**
Omschrijving

In de ontwikkelingen rond het onderwijsvastgoed in Vroomshoop-Oost (mogelijke verplaatsing Oranjeschool) is vertraging gekomen vanwege de toepasbaarheid van het Didam-arrest op een keuze voor de kinderopvang. Om dit proces in goede banen te leiden wordt gebruikgemaakt van externe expertise. Deze vertraging betreft het interne project, en heeft geen betrekking op de overall planning voor de bouw en het project zelf. In het eerste kwartaal van 2024 zal naar verwachting een definitieve kredietaanvraag naar de raad gaan, als duidelijk is of een - en zo ja, welke - kinderopvangorganisatie gaat deelnemen in dit project. Het IHP is in mei 2023 vastgesteld door de raad. Er wordt gewerkt aan de eerste noodzakelijke aanpassingen in de verordening Onderwijshuisvesting. Deze verordening wordt in kwartaal 1 van 2024 voor besluitvorming aangeboden. Het vervolg komt nadat de landelijke modelverordening beschikbaar komt (eind 2024).

Subdoel: Kinderen krijgen een passende onderwijsplek en afgestemde (jeugd)hulp/zorg

Activiteiten

- **Bewegingsonderwijs**

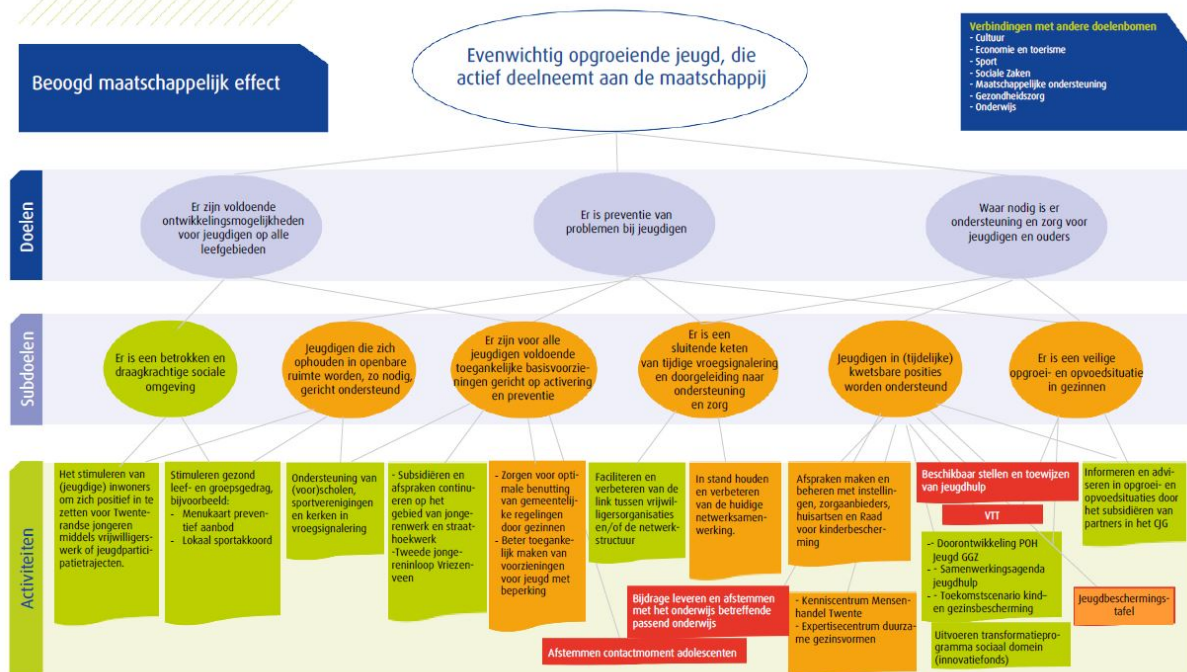
Omschrijving

Vanaf het komende schooljaar (2023-2024) zijn 2 lessen bewegingsonderwijs per week verplicht op de basisschool. Voor het speciaal basisonderwijs geldt een norm van 3 lessen per week. Inmiddels zijn alle roosters voor na de zomervakantie, in goed overleg met de scholen tot stand gekomen. Dit zijn de roosters voor de gemeentelijke sportaccommodaties en deels in het Punt en de Klaampe. Scholen kunnen ook op andere locaties bewegingsonderwijs geven. Eventuele gevolgen m.b.t. sloop Krijgerstraat zijn nu nog niet bekend. Tevens is de normvergoeding 2023 verhoogd ten opzichte van 2022 (waardoor de kosten voor het gebruik van de sporthal of gymzaal hoger uitvallen). De kosten 2023 worden binnen de begroting opgevangen. De kosten 2024 zijn opgenomen in de kadernota.

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Jeugd | 2023

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waardoor de jeugd in Twenterand zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroevragen uitgroeien tot zorgvragen.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken, met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben.

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Activiteiten

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp

Omschrijving

Hervormingsagenda Jeugd

In het voorjaar is door de VNG en het rijk een akkoord bereikt over het financieel kader bij de Hervormingsagenda jeugd. Bezuinigingen worden deels teruggedraaid en deels bevroren, maar er

blijft een flinke besparingsopgave over (zie kadernota 2024). We zien in de hele keten van Jeugdzorg financiële problemen ontstaan.

Toename kosten

Ondanks een hoge indexatie over 2023 zitten een paar grote systeemaanbieders in financieel zwaar weer. De ingezette herstelplannen dan wel continuïteitsplannen kunnen extra financiële kosten met zich mee brengen. Er is bij diverse aanbieders (niet-geïndiceerde en geïndiceerde jeugdzorg) ook sprake van forse cao-stijgingen tussen de 3 á 5%, die in 2024 gaan oplopen tot 10%. Bovenstaande kan in 2023 (en 2024) invloed hebben op langlopende contracten die vernieuwd moeten worden. Daarnaast hebben het rijk en de gemeenten 20 miljoen uitgetrokken voor het verminderen van de werkdruk in de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Bovenstaande is een eerste stap in het verbeteren van de jeugdbeschermingsketen. De stijging van de kostprijs gaat in 2024 verder omhoog door landelijke ontwikkelingen en een cao-stijging. Eventuele meerkosten voor dit jaar worden via de jaarrekening 2023 verwerkt.

Onderzoek reële tarieven Wmo en Jeugdhulp

Medio 2022 zijn de bestaande raamovereenkomsten met twee jaren verlengd tot en met 31 december 2024. Uit juridische toetsing blijkt dat gemeenten verplicht zijn om hierbij opnieuw te beoordelen of er sprake is van een reëel tarief. Daarom is in februari 2023 besloten tot het uitvoeren van een onafhankelijk onderzoek. Daaruit is duidelijk geworden dat op een deel van de tarieven geen sprake is van een volledig reëel tarief. Ondanks het feit dat op een aantal onderdelen een verdere verdieping/aanscherping gedaan wordt, is onze eerste voorlopige calculatie dat er sprake van een zeer forse substantiële stijging van de omvang van kosten met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023. Dit kan deels (voor jeugd) binnen de begroting worden opgevangen (Wmo niet). Besluitvorming hierover vindt plaats in het najaar.

- **Samenwerkingsagenda jeugdhulp**

Omschrijving

In februari 2022 is de Regiovisie Jeugdhulp Twente vastgesteld in Twenterand, waarin we Twente breed werken aan wachttijden, administratie vermindering en financiële tekorten. Voor het uitvoeren van de Regiovisie en borgen van de initiatieven wordt gewerkt aan een samenwerkingsagenda. Er wordt op allerlei manieren uitvoering gegeven aan verbeteringen binnen de jeugdzorg in Twente, maar door capaciteitsdruk én nog een lopende discussie over de aansturing (governance) is het opleveren van een samenhangende Samenwerkingsagenda vertraagd. Op onderdelen, zoals wachttijdenaanpak, onderwijszorgarrangementen en wonen wordt wel gewerkt.

Subdoel: Er zijn voor alle jeugdigen voldoende toegankelijke basisvoorzieningen gericht op activering en preventie

Activiteiten

- **Subsidiëren en afspraken continueren op het gebied van jongerenwerk en straathoekwerk**

Omschrijving

Naar aanleiding van de raadsnotie van 7 februari 2023 is er een subsidieregeling met tender opgesteld om te komen tot de gunning van de subsidie voor jongerenwerk over 2024 en 2025 aan één partij. Subsidieaanvragen moeten gedaan worden voor 1 augustus en de uitvoering start op 1 januari 2024.

Subdoel: Er is een veilige opgroei- en opvoedsituatie in gezinnen

Activiteiten

- **Verwerkt besluit: Veilig Thuis Twente**

Omschrijving

Sinds een tijd kampt VTT met een oplopende werkvoorraad. Hierop zijn intern maatregelen genomen, maar deze hebben niet voldoende effect gehad waardoor de wachtlijst verder is toegenomen. Oorzaak van de wachtlijst is een aanzienlijke toename van meldingen, namelijk 26,8 % ten opzichte van 2019. De toename van meldingen lijkt een autonome en structurele ontwikkeling te zijn, die past

in het landelijk beeld. Meer Veilig Thuis-organisaties kampen met een toename van meldingen. In Oost Nederland zijn dit 3 van de 4 Veilig Thuis-organisaties. Daarnaast zien we in de gehele zorgketen problemen in de doorstroom. Centrumgemeente Enschede heeft besloten om een incidentele subsidie van € 250.000,- te verstrekken aan Veilig Thuis Twente ten behoeve van de inhuur van personele capaciteit van 3,2 FTE voor de periode augustus t/m december 2023 om de druk te verlichten. De subsidie wordt bekostigd uit de decentralisatieuitkering Vrouwenopvang (DUVO). Financieel is er geen risico, omdat de centrumgemeentemiddelen momenteel toereikend zijn om dit soort calamiteiten op te vangen. Daarnaast wordt het gesprek gevoerd tussen gemeenten en VTT over de lange termijn.

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Programma Sociaal Domein		
<i>Lasten</i>		
Doelenboom Sociale zaken	V	251.700,00
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	N	-618.200,00
Doelenboom Gezondheidszorg		0,00
Doelenboom Onderwijs		0,00
Doelenboom Jeugd	V	190.000,00
	N	-176.500,00
<i>Baten</i>		
Doelenboom Sociale zaken		0,00
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning		0,00
Doelenboom Gezondheidszorg		0,00
Doelenboom Onderwijs		0,00
Doelenboom Jeugd	V	1.809.448,00
	V	1.809.448,00
Totaal programma Sociaal Domein V		1.632.948,00

Het voordeel van € 1.632.948 wordt onder andere veroorzaakt door de volgende posten:

Sociale zaken:

Er is een extra bijdrage van € 27.000 gevraagd voor de Stadsbank Oost Nederland. Deze is ook al bij de Kadernota 2024 meerjarig verwerkt en via deze weg ook voor 2023. Verder laat een nadere analyse en extrapolatie op het Participatiebudget zien dat er een voordeel van € 300.000 op dit budget zit. Derhalve wordt dit budget dus naar beneden bijgesteld.

Er is een bedrag van € 21.300 opgenomen voor maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Voor dit bedrag zit een compensatie in de algemene uitkering (in de integratie en decentralisatie uitkeringen). De integratie en decentralisatie uitkering is met hetzelfde bedrag verlaagd onder bedrijfsvoering (dus per saldo budgettair neutraal).

Maatschappelijke Ondersteuning:

Op basis van de eerste uitkomsten van het onderzoek reële tarieven is gebleken dat we in Twenterand op WMO Begeleiding ongeveer € 900.000 moeten bijramen.

Op de PGB WMO en HO zal er op basis van de prognose voor 2023 een voordeel zijn van respectievelijk € 115.000 en € 25.000. Ook meerjarig zien we hierin een daling en zal dit ook worden verwerkt bij de programmabegroting. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de recente uitspraak van de Centrale Raad van Beroep aangaande informele ondersteuning voor Wmo (en jeugd) om hoger dan het minimumloon, namelijk via CAO-tarieven, te moeten gaan betalen.

Op basis van een verdiepende analyse wordt er op de Maatwerkvoorzieningen (HO) een voordeel verwacht van € 100.000. Dit budget zal hiermee ook verlaagd worden.

Verder wordt er op de Rolstoel- en Woonvoorzieningen beide een voordeel verwacht van € 100.000. Dit zijn de effecten van goed en actief contractbeheer; er wordt meer gestuurd op bestandsbeheer en lagere onderhoudskosten, op meer hergebruik en dus minder nieuwoop en op een actieve terugkoop door leverancier(s) van middelen uit het depot. Bij woonvoorzieningen blijft het beeld echter onvoorspelbaar.

Er is een bedrag van € 132.000 opgenomen voor armoedebestrijding en € 26.200 voor kosten Oekraïners inzake taal en vervoer. Voor dit bedrag (totaal € 158.000) zit een compensatie in de algemene uitkering (in de taakmutaties en integratie en decentralisatie uitkeringen). De taakmutatie c.q. integratie en decentralisatie uitkering is met hetzelfde bedrag verlaagd onder bedrijfsvoering (dus per saldo budgettair neutraal)

Jeugd:

In 2022 is een compensatieregeling aangevraagd die is bedoeld voor het verschil tussen het budget dat wordt ontvangen vanuit het Rijk en de werkelijk gemaakte kosten voor voogdij 18+ en het woonplaatsbeginsel over de jaren 2020 en 2021. In de meicirculaire 2023 is de definitieve hoogte van € 1.809.000 bekend geworden. Dit is een incidenteel voordeel.

Als gevolg van de nieuwe aanbesteding voor het leerlingen- en OMD vervoer, zal er bij OMD vervoer voor jeugd een overschrijding zijn van € 60.000. Dit als gevolg van de stijging van 15% voor de oplossing in het tussenjaar tot 1 augustus 2024.

Als gevolg van het woonplaatsbeginsel zien we op het budget voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering een voordelig saldo van € 250.000 op basis van verdiepende analyse. De begroting zal met dit bedrag worden verlaagd.